

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku**

Gdańsk, dnia 04 listopada 2009 r.

**Pani
Anna Szurek
Prezes Zarządu
Miejskiego Zakładu Komunikacji
Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku**

LGD-4101-020-02/2010
P/10/173

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku przeprowadziła kontrolę w Miejskim Zakładzie Komunikacji Sp. z o.o. z siedzibą w Słupsku („Spółka”). Przedmiotem kontroli była realizacja wybranych zagadnień w zakresie funkcjonowania Spółki w latach 2008-2010 (I półrocze), z uwzględnieniem wpływu sprawowanego nadzoru właścicielskiego na jej działalność.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 13 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie skontrolowane aspekty działalności Spółki, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Ocenę uzasadniają następujące ustalenia kontroli.

1. Podstawowym celem gospodarki prowadzonej przez Spółkę było zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej Miasta Słupska w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, zgodnie z zapisem Aktu Założycielskiego. Przychody Spółki w ww. zakresie wynosiły w 2008 r. 20.875,3 tys. zł, tj. 82 % ogółu przychodów tego okresu, w 2009 r. 29.346,93 tys. zł, tj. 88,6 % i w I półroczu 2010 r. 14.459,55 tys. zł, tj. 89,5 % ogółu przychodów tego okresu. Pozostała działalność prowadzona przez Spółkę

wykraczała poza sferę użyteczności publicznej, określonej w *ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej*¹. Działalność dodatkowa i pomocnicza prowadzona była w celu lepszego wykorzystania posiadanej infrastruktury oraz zatrudnienia i dotyczyła w szczególności: sprzedaży detalicznej paliw i innych towarów, wynajmu autobusów i udostępniania ich powierzchni pod reklamy, a także prowadzenia Ośrodka Szkolenia Kierowców.

2. W 2008 r. Spółka zarejestrowała stratę w wysokości 3.066,2 tys. zł, natomiast w 2009 r. zysk w wysokości 51,5 tys. zł. Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wskazuje na poprawę sytuacji majątkowej i finansowej Spółki w 2009 r., w stosunku do 2008 r. i do lat poprzednich. W latach 2008-2010 odnotowano jednak szybsze tempo wzrostu kosztów działalności operacyjnej (31,1%) w stosunku do wzrostu przychodów ze sprzedaży (30,7%), z tego: przychody roku 2008 w stosunku do 2007 wzrosły o 0,4%, a koszty w tym samym czasie o 11,1%; przychody roku 2009 w stosunku do 2008 wzrosły o 30,2%, a koszty o 18,1%. Powyższe było następstwem m.in. wzrostu kosztów paliw² i utrzymania przez Radę Miasta Słupska cen biletów na niezmiennym od kilku lat poziomie - Rada Miasta uchwaliła podwyżkę cen biletów od 1 maja 2009 r. Mimo niekorzystnych wskaźników rentowności netto sprzedaży i majątku, znanych w połowie 2008 r., Spółka wdrożyła dopiero we wrześniu 2009 r. Program restrukturyzacji, który zapoczątkował efektywne zmiany gospodarcze. Podstawową przyczyną wprowadzania zmian w Spółce, w 2009 r. była zmiana rozliczeń Miasta ze Spółką (rozliczenie na podstawie przejechanych wozokilometrów, zamiast wnioskowanej przez Spółkę refundacji poniesionych kosztów biletów ulgowych i bezpłatnych), motywująca do redukcji kosztów, a także powołanie nowego Zarządu Spółki.

Na koniec 2009 r. aktywa ogółem Spółki stanowiły wartość 24.348,20 tys. zł i były niższe o 635,6 tys. zł (o 2,5 %) od aktywów w 2008 r., co wynikało przede wszystkim ze zmniejszenia wartości środków trwałych. W 2009 r. podwyższono kapitał zakładowy Spółki z kwoty 15.348,00 tys. zł do 16.395,00 tys. zł w wyniku dokapitalizowania przez właściciela.

¹ (Dz. U. z 1997 r., Nr 9, poz. 43 ze zm.)

² Według GUS, cena oleju napędowego letniego wzrosła w 2008 r. w stosunku do 2007 r. o 19,4% („Ceny w gospodarce narodowej w 2008 r. Tabl. 21. Ceny detaliczne niektórych towarów i usług, str. 76)

3. NIK ocenia pozytywnie Program restrukturyzacji Spółki i jego realizację w zakresie redukcji ponoszonych kosztów, jakości transportu miejskiego, a także wycofywanie się z innej działalności. W I etapie realizacji Programu zakończono deficytową działalność linii regionalnej, wydzierżawiono magazyn części zamiennych, ograniczono działalność Ośrodka Szkolenia Kierowców i zmniejszono zatrudnienie pracowników administracyjnych i produkcyjnych o blisko 23 etaty, tj. o 11%. Ponadto obniżono średni wiek użytkowanych autobusów, który w latach 2008-2010 wynosił odpowiednio: 13,2, 14,1 i 11,3 lat. Spółka nie zrealizowała zaplanowanej dzierżawy stacji paliw z powodu braku zainteresowanych jej przejęciem.
4. Zarząd Spółki i jej pracownicy współpracowali z Radą Nadzorczą i Zgromadzeniem Wspólników w zakresie wymaganym przez te organy spółki. Kompetencje ww. organów zostały określone w Akcie Założycielskim Spółki, który w okresie objętym kontrolą był czterokrotnie zmieniany uchwałami Walnego Zgromadzenia w zakresie przedmiotu działalności oraz wysokości kapitału zakładowego, liczby i wartości nominalnej udziałów. Stwierdzono, że Spółka złożyła 3 z 5 wniosków o rejestrację zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym z opóźnieniem wynoszącym 13 dni, 8 dni oraz 2 m-ce i 21 dni tj. po upływie siedmiodniowego ustawowego terminu określonego *art. 22 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym*³.
5. Wysokość pobieranego zarówno przez kolejne Zarządy Spółki jak i przez członków Rady Nadzorczej Spółki wynagrodzenia nie przekraczała określonej w *art. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*⁴, („ustawa o wynagradzeniu”). Stwierdzono jednak, że 2 członków Rady Nadzorczej Spółki pełniło w okresie objętym kontrolą również funkcje w innych organach nadzorczych, naruszając przepis *art. 4 ust. 1 tej ustawy o wynagradzeniu*.
6. NIK negatywnie ocenia sformułowany w umowie o pracę, zawartej 15.10.2002 r. z ówczesnym Prezesem, zakaz wykonywania działalności konkurencyjnej i wiążące się z nim wypłacone odszkodowanie, w sytuacji gdy Spółka posiadała faktyczny monopol w zakresie świadczenia usług komunikacji miejskiej na zlecenie Miasta Słupska jako jedynego przewoźnika. Łączna kwota wypłaconego odszkodowania w okresie marzec

³ (Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 ze zm.)

⁴ (Dz. U. Nr 26, poz. 306).

2009 r. – styczeń 2010 r. wyniosła [...] ⁵. Zdaniem NIK przywołany przez byłego Prezesa Spółki argument o możliwości konkurencji związanej z obrotem paliwami oraz usługami warsztatowymi nie byłby podnoszony gdyby Spółka ograniczyła się do wypełniania zadania własnego Gminy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, do którego została powołana. Nie stwierdzono podobnych zapisów w umowach o pracę z kolejnymi członkami zarządów Spółki.

7 W okresie 2008-2010 (I półrocze) Spółka udzieliła na podstawie *art. 132 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*⁶ („PZP”) 4 zamówienia sektorowe w trybie przetargu nieograniczonego. W trakcie prowadzonych postępowań stwierdzono następujące nieprawidłowości:

– w ogłoszeniu z dnia 27 marca 2008 r. (dostawa oleju napędowego, benzyny bezołowiowej i paliwa LPG o wartości 8.190.480 zł) brakowało informacji na temat wysokości wadium i terminu związania ofertą (wymóg *art. 41 pkt. 8 i 11 PZP*),

– nie wskazano w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) we wszystkich 4 przypadkach osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami (*art. 36 ust. 1 pkt 7 PZP*),

Ponadto Spółka, nie zamieszczała modyfikacji SIWZ (w wyniku uznanych protestów) na osobnym linku, np. „modyfikacja SIWZ”, a jedynie w treści odpowiedzi na protest (link: „odpowiedź na protest”), co w ocenie NIK ograniczało przejrzystość wprowadzanych zmian.

Stwierdzone ww. nieprawidłowości w zakresie udzielania zamówień przez Spółkę miały charakter formalny i nie powodowały negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności.

8. Za 2008 i 2009 r. Spółka sporządziła prawidłowo roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, o którym mowa w *art. 98 ust. 2 PZP*. Ponadto zgodnie z *art. 133 ust. 2 PZP* Spółka, uwzględniła w ww. sprawozdaniach, także informacje dotyczące udzielonych zamówień sektorowych, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość 14 tys. euro, a była mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie *art. 11 ust. 8 PZP*.

⁵Treść wyłączono na podstawie art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz.1198 ze zm.) ze względu na prywatność osoby fizycznej. Wyłączenia dokonała Ewa Jasiurska – doradca prawny w NIK Delegatura w Gdańsku

⁶ (Dz. U. z 2007 r., Nr 223, poz. 1655 ze zm.)

9. Zawierane przez Spółkę umowy na wykonanie takich usług jak obsługa prawna, ochrona mienia i dostawa biletów zabezpieczały jej interesy. Nie stwierdzono, aby wykonawcy nie wywiązywali się z realizacji postanowień umownych.
10. W Spółce nie zabezpieczono ciągłości kontroli wewnętrznej. Kontrola wewnętrzna w Spółce w 2008 r., z uwagi na nieobecność pracownika odpowiedzialnego za realizację audytu wewnętrznego, była ograniczona głównie do funkcjonalnej i przez to niewystarczająca. Natomiast w 2009 r. kontrola wewnętrzna wykazała nieprawidłowości m.in. w obrocie towarami na stacji paliw i w zakresie ubezpieczenia majątku Spółki. Pracownicy odpowiedzialni za powyższe zostali zwolnieni z pracy.
11. Stwierdzono, że Spółka wypełniła ustawowy obowiązek poddania badaniom sprawozdań finansowych, a wyboru biegłych rewidentów dokonano zgodnie z wymogami zawartymi w *art. 66 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*⁷. Biegli rewidenci nie mieli zastrzeżeń do sprawozdań finansowych i uznali, że sprawozdania z działalności Spółki były kompletne w rozumieniu *art. 49 ust. 2 ww. ustawy*. Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Nadzorczą i zatwierdzone przez Zgromadzenie Wspólników wraz z udzieleniem absolutorium Zarządowi Spółki.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) pełną realizację zadań wynikających z Programu restrukturyzacji, w celu koncentracji działalności na lokalnym transporcie zbiorowym - zgodnie z *ustawą z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej*,
- 2) terminowe składanie wniosków o zmiany wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym stosownie do *art.22 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym*,
- 3) opracowanie procedury udzielania zamówień w celu zapewnienia pełnej realizacji wymogów *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*, w tym wprowadzenie czytelniejszej formy informacji o modyfikacji SIWZ,
- 4) wprowadzenie procedury zabezpieczającej ciągłość kontroli wewnętrznej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje przedstawienia, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź

⁷ Dz. U. z 2002, Nr 76, poz. 694 ze zm.

o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Prezes prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.